

Krantenknipsels over het WK in 1949 te Moskou

Er is geen titelhouster want Vera Menchik is in de oorlog door een V2 omgekomen. Haje Kramer schrijft een voorbeschouwing. Hij zou in de week van 19 tot en met 24 september 1949 Fenny een speciale training geven. Daarna speelt ze in Baarn van 2 tot en met 9 oktober een internationaal toernooi, eind oktober volgt deelname aan een toernooi in Barcelona, waaraan behalve afwezige Russinnen de meeste deelnemers aan het WK meedoen.

Kramer speelde met haar een zestal oefenpartijen. "Zij is goed in het middenspel, in 't bijzonder in gesloten stellingen. Ook staat zij har vrouwtje op het gebied van de combinatie. De zwakke punten zijn het positieospel en de openingen."

Kramer doet geen voorspelling over de einduitkomst van het wereldkampioenschap, daarvoor is te weinig bekend over de deelnemers.

"Ik was eerst van plan Russisch te gaan leren, maar bij nader inzien lek het mij toch verstandiger mijn schaakkennis te verrijken..." aldus de Nederlandse schaakkampioene. Op de vraag van de journalist "waaruit bestaan de voorbereidingen voor een dergelijk toernooi" antwoordt zij : " In de eerste plaats dan schaken, schaken en nog eens schaken, steeds maar oefenen. Het voornaamste is echter wel de wekelijkse training , die de bekende Amsterdamse meester Van Scheltinga geeft". In kort daarvoor gehouden Hoogoventoernooi speelde zij direct na de meestergroep, waarin onder andere Donner en Mulder van Leens Dijkstra. Dat gaf haar het gevoel zeker het peil van de sterke hoofdklassespelers te kunnen bereiken meespeelden. Haar vurigste wens was deelname aan het WK, maar doordat in 1938 mevrouw Roodzant weer Nederlands kampioene werd - en dus werd uitgezonden - was de Tweede Wereldoorlog spelbreker.

Deelname aan het wereldkampioenschap heeft zij na de oorlog zelf aan de orde gesteld, zij hoorde immers niets van de schaakbond. Na contacten met onder andere Euwe en Wood (redacteur van "Chess") is door FIDE besloten een dameskampioenschap te organiseren, en wel in Leningrad.

Voor dit WK had zij slechts weinig internationale ervaring, onder andere tegen de Engelse kampioene Miss Saunders, tegen wie ze met 1½ – 2½ verloor.

5 december 1949 vertrekt zij naar Rusland. Een samenvatting van de dagelijkse artikelen in de kranten volgt hieronder:

1^e ronde: remise tegen de Amerikaanse Mona May Karff (Mevrouw Heemskerk speelde een felle partij, maar staat in afgebroken stelling gelijk, remise in de verlenging)

2^e ronde: wint van de Russische Valentia Borisenka-Belovba, 5 maal Russisch kampioene. (In de afgebroken partij heeft Fenny een stuk meer, na twee ronde leidt zij met enkele anderen)

3^e ronde: verliest van de Engelse Eileen Tranmer, 5 x Engels kampioene. (Een goed opgezette aanval van mevr. Heemskerk werd resoluut door de Britse afgeslagen en weldra werd de Nederlandse in de verdediging gedrongen. Zij werd gedwongen tot grote en kostbare offers: op de 38^e zet gaf Fenny op)

4^e ronde: afgebroken tegen Rudenko (Wereldkampioene 1950-1953, Russisch kampioene in 1952), Rudenko wint in 72 zetten.

5^e ronde: afgebroken tegen Olga Rubtsova, wereldkampioene in 1956-1958, wereldkampioene correspondentieschaak in 1977, 62 jaar oud, en voor de oorlog drie keer Russisch kampioene. (Olga met wit spelend, nam het initiatief na een succesvolle openingen wist gevaarlijke dreigingen te scheppen in het centrum en op de koningsvleugel. Fenny verdedigde zich hardnekkig, waarbij zij er op originele wijze in slaagde verwickelingen uit te lokken. De afgebroken partij won Fenny).

6^e ronde: wint van de Tsjechische Nina Grushkova-Belska, (Waarna Fenny met 3 ½ uit 6 6^e stond in een veld van 16 speelsters).

7^e ronde: wint van Clarice Benini uit Italië. (Fenny had het niet moeilijk. In stijlvolle partij met voortdurende aanvallen in het centrum en op de koningsvleugel dwong zij de Italiaanse op de

48ste zet tot opgeven. Hierna staat zij met 4 ½ uit 7 op de vierde plaats.)

8^e ronde: remise met Poolse Germanova. (Fenny mocht niet ontevreden zijn, want de afgebroken stelling stond er niet gunstig bij).

9^e ronde: verliest van de Franse Chantal Chaude de Silans.

10^e ronde: wint van de Amerikaanse Gisela Kahn Gresser, negen maal Amerikaans kampioene.

11^e ronde: verliest van Elisaveta Bykova, drie maal Russisch kampioene en wereldkampioene van 1953-1956.

12^e ronde: verliest van Edith Keller, 5 maal Duits kampioene.

13^e ronde: remise tegen Maria Mora Iturralde uit Cuba. (Partij verliep aanvankelijk in het voordeel van Fenny. De juiste voortzetting kon zij echter niet vinden)

14^e ronde: wint van de Deense Ingrid Larsen, 17 maal Deens kampioene. (Fenny speelde van het begin tot het eind zeer energiek tegen Ingrid Larsen. Gebruik makend van een fout van de Deense, wist onze landgenote een pion te winnen, waarna zij dit materieel voordeel kundig uitbuitte)

15^e ronde: remise tegen de Hongaarse Jozsa Langos (Na een ongunstige stelling slaagde Fenny er toch in remise te spelen).

Eindstand: Wereldkampioene Rudenko met 11 ½ uit 15, Fenny Heemskerk 8ste met 8 uit 15. (19 januari 1950)

Uit de krant 30 januari 1950

Tevreden? Och, zegt Fenny, ja en nee. Ja, omdat ik beslist beter heb gespeeld dan in Barcelona, en nee, omdat ik gedacht had gelijk te eindigen met de dames Tranmer en Chaude de Silans.

De grootste handicap was voor mij het ontbreken van een trainer, waardoor ik dikwijls hele nachten heb moeten analyseren om de afgebroken partijen op de juiste wijze te

kunnen voortzetten. Ze had ook nog griep en vrije dagen: zondags en de verjaardag van Stalin.

Over de speelsterkte van de Russinnen: ze waren geen klasse of meer sterker, "hetgeen trouwens wel blijkt uit mijn winstpartij tegen nummer twee in het eindklassement, Rubtsova." Ze vindt Rubtsova wel de sterkste van het gezelschap. "Het typische is, dat ik ook van Rudenko had moeten winnen. Ik stond in die partij namelijk glad gewonnen, doch de factor tijdnoot deed mij verliezen." De belangstelling was enorm, iedere dag was de zaal van het grote gebouw van het Rode Leger tot de laatste plaats gevuld.

Fenny H. (parel in de kroon van de SGSB) wordt in hotel Monopole (Amersfoort?) gehuldigd, in gezelschap van haar ouders en dochtertje. Ze kreeg een fraai boeket bloemen. Ze dankt de heer Hollander, voorzitter van Schaakgenootschap Amersfoort, "de man die zo'n groot aandeel heeft gehad in het welslagen van haar reis naar Moskou". Hij kreeg van haar een doos Russische sigaretten.